

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Serisori nefrancați nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Le-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iulia
Leopold (VII Erzsébet-közt).
PREȚUL INSERTIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tarifară
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani!

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inuului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 64.

Brașov, Duminică 20 Martie (2 Aprilie).

1905.

Momente de sinceritate.

(a) „Ce ne folosese, că în ne-sfârșitele noastre lupte pentru dreptul public vom obține rezultatele cele mai strălucite; ce ne folosese, că bastioanele constituțiunii noastre se vor întări cât de mult, — decă nu vom avea popor maghiar, care se bucură de libertățile constituționale ale patriei sale?“

Cuvintele de mai sus au fost scrise de pastorul ev. ref. Móra Imre și publicate înainte cu vr'o opt zile într'un diar din Budapesta.

Erau să fie trecute cu vederea și date uitării, ca și incidentul care i-a servit autorului drept motiv pentru articolul în textul căruia se află cuvintele de mai sus.

Și ar fi fost păcat. Sunt cuvinte sincere, cari aruncă o rață de lumină adevărată în învălmășeala de fraze hipocrite, cu cari se incurcă și zăpăcesce opinia publică în această țară — de atâta vreme.

Organele de publicitate maghiare astăzi nu cunosc rănilor adevărate ale națiunii lor și strigă ca nise dezmetice după lécuri pentru răni imaginare. „Națiunea“ delirază, cerând să se impună limba maghiară ca limbă de comandă în toate regiunile din Ungaria, neținând cont, că Maghiarii sunt în minoritate în Ungaria și habar n'au, că această minoritate amenință a se contracta și mai mult, căci la rădăcinile existenței rasei maghiare rode un vierme neadormit.

Am amintit în diferite rânduri de plaga ce amenință cu distrugere populațiunea maghiară din unele comitate, și decă revenim acuma, este fiind-că în sinodul eparchiei Bars s'a adus de curând un conclud spre a lua măsură împotriva răului. În acel sinod s'a decis, ca păstorii sufletesci să meargă din comună în comună și să predice căutând a lumina poporul și cu deosebire pe nevestele tinere, că sevrșesc o crimă și pregătesc sinuciderea națiunii lor, când din diferite motive își omără feții înainte de a vedea lumina zilei.

Este vorba de așa numitul sistem de „un copil“.

În urma acestui sistem criminal, în comunele unde înainte cu 15 ani se reclama zidirea unei nouă școli, căci școla existentă nu mai încăpea elevii, astăzi școla cea nouă a trebuit închisă și în cea veche numărul elevilor este redus în mod neapăimântător.

Cultivătorii maghiari ai eufemismului au iscodit drept motiv al sistemului amintit rîvna locuitorilor de a nu divisa moștenirea, dragostea pământului, pe care părinții vor să-l lase intact descendenților lor.

Vine acum d-l Móra și din experiența proprie constată că adevărată cauză a avorturilor criminale este decadența morală a populațiunii. Sentimentul religios al Maghiarilor a început să dispară. Poporul frecventază încă biserica, se împărășește în „Cina Domnului“ și urmând tradiția părinților sacrifică

pentru biserică și școlă. Tote acestea însă se fac din obișnuință esternă. Poporului îi lipsește adevărata adâncime religioasă. Dovadă cinismul cu care sunt capabili a sevrși crima amintită ucigătoare de neam — fără cea mai mică mustrare de conștiință.

Fată cu un vițiu desastroos, ca cel de mai sus, însă nu e suficientă deciziunea unui sinod și nu sunt suficiente predicile păstorilor sufletesci. Aici — crede d-l Móra — vor trebui măsuri mai drastice și anume pedepsirea esemplară a femeilor culpabile de avorturi criminale împreună cu complicitii lor, urmărirea din oficiu a unor asemenea crime, și pe de altă parte favorizarea pe toate căile a familiilor, cari contribuie cu copii numeroși la sporirea rasei maghiare.

Se scie că orîce postulat pe terenul politice ar trebui să aibă ca pendant o forță exuberantă numerică, economică etc. în sinul poporului. Postulatele naționale ale Maghiarilor însă formulate în criza politică, ce durează de atâta vreme, au o basă foarte subredă în forțele poporului maghiar. Dovadă faptul, că rassa maghiară este decadentă, și merită a se stingea după cum o recunosc acestia chiar bărbații din sinul lor în momente de sinceritate,

Basele înțelegerii cu Coróna.

Domnul Szöggény a plecat la 30 Martie după amiazi din Budapesta, după ce în conferențele ce le-a avut timp de 4 zile cu șefii opoziției coalizate, a isbutit a construi baza pentru o înțelegere. Această basă este suspendarea pentru timp de doi ani a tuturor cestiunilor militare. Tote postulatele militare, cuprinse în programul opoziției coalizate și în programul vr'unui partid din coalțiune, vor fi amânate pentru doi ani. Pe de altă parte orîce postulate față cu legislativa din partea administrației armatei și marinei vor fi deasemenea amânate pentru doi ani. Aici se cuprinde și creditul de 450 milioane, votat deja în delegațiunii, însă neacordat de corpurile legislative.

În punctul acesta există o dificultate mare, și anume că o parte din creditul militar extraordinar votat în sesiunea din anul trecut a delegațiunilor s'a cheltuit deja, făcându-se pe baza lui comande cu obligamente din partea erarului. Cheltuielile privesc mai ales tunurile cele noue și construirea de vase. Se svonesce, că dificultățile se vor înălțura așa, că în privința cheltuelilor făcute deja și a celor necesare prin nouele comande, coalțiția se nu facă reclamațiune, ci se țină cont de cheltuielile făcute bona fide, ca de lucruri împlinite. Punctele comisiunii de 9 acordate deja de M. Sa, nu intră în combinația aceasta. După cum se svonesce, propunerea pentru suspendarea cestiunilor militare s'a făcut din partea opoziției și a fost adoptată de coróna.

Amânarea acestia nu e o soluțiune, ci numai un armistițiu pe timp de doi ani, și a mai rămas să se constate unele detalii, ca d. e. cât s'a cheltuit deja și cât s'a afectat prin comande din creditul militar. Pentru constatarea acestor detalii au

fost chemați Pitreich și Montecucoli la Budapesta.

Decă partidele coalizate își vor da învoială și compromisul luat în programul coalțiunii, atunci se va pute forma un cabinet de coalțiune. Pentru formarea acestui cabinet este vizat în prima linie contele Iuliu Andrassy. Decă acesta dintr'un motiv ôre-care n'ar primi, atunci va fi însărcinat Szell cu formarea cabinetului. În timp de 8—10 zile se crede că se va pute ajunge la un rezultat definitiv în privința cabinetului.

La »cerce«, ce a urmat după dineul de curte dat la 30 Martie, a fost remarcată cu deosebire conversația ce a avut-o Monarchul cu Ioan Toth, vicepreședintele partidului koșutist. Monarchul a șis cătră Toth:

— Regret foarte mult, că criza încă tot nu s'a rezolvit.

Toth: Maiestate! Noi am făcut tot posibilul pentru rezolvirea crizei, și ne-am arătat moderați în privința postulatelor. Acum atárnă dela Maiestatea Voastră să se rezolve criza.

Monarchul: Recunosc cu plăcere, că opozițiunea și-a dat silința întru descurcarea situațiunii, și aici sunt alte considerațiuni. Postulatele opozițiunii sunt ce e drept juste, însă nu sunt oportune.

Nu toate diarele relatéză într'un felu în privința convorbirii de mai sus, ci spun după »Politikai Ertesitő«, că nu cătră deputatul Toth Maj. Sa ar fi șis, că »postulatele opozițiunii sunt îndreptățite, și în parte sunt neoportune«, ci monarchul ar fi adresat aceste cuvinte la un prânț anterior cătră un alt deputat opozițional.

În tot cazul, decă se vor adeveri aceste cuvinte, ele marchéză mai elocvent ca orîce comunicat caracteristica situațiunii actuale.

Brașov, 19 Martie v.

Anexarea Cretei la Grecia. — Din Berlin se telegrafieză, că reprezentanții din Atena ai puterilor garante au declarat, că vor dispune trimiterea de trupe noue în Creta pentru susținerea ordinii. Măsura acesta se va lua în vederea agitațiunii dintre cretani în interesul unirei Cretei cu Grecia. La insistența principelui George s'a dat o amânare de 36 césuri, pentru-ca însuși guvernul cretan să restabiléscă ordinéa. Prințul a dat o proclamație în care învită populațiunea să păstreze liniștea. — Cretanii nemulțumiți s'au întrunit zilele acestea lângă Theresmo și au proclamat anexarea Cretei la Grecia, informând în același timp corpurile consulare, că anexarea nu se întinde și asupra locurilor ocupate de trupele internaționale și a zonei neutre fixată la 1877 de amiralii. Nemulțumiții au mai declarat, că nu vor lăsa să funcționeze administrația actuală de cât până la constituirea noului guvern și că vor sprijini această administrație numai pentru menținerea liniștei.

Constituția Alsației-Lorenei. Din Berlin se anunță, că 15 deputați alsațieni din Reichstag-ul german, au decis să pornéscă o mișcare în interesul revisuirii constituției Alsației-Lorenei. Spre scopul acesta au

presentat următoarea moțiune în parlament: 1) Alsația-Lorena încetéză de a forma o provincie a imperiului, și devine stat federal. 2) Principele Alsației-Lorenei este împératul german și drepturile sale le transpune în întreg séu în parte asupra locuitorului séu. 3) Alsația-Lorena va fi reprezentată în consiliul federal, numărul reprezentanților fiind stabilit prin lege. — Planul e frumos, dér pare-ni-se neesecutabil din punct de vedere al politicei de stat germane.

Cestiunea macedonénă în camera lordilor.

În ședința de la 29 Martie a camerei lordilor, lordul Lansdowne a declarat, că situațiunea în Macedonia, deși departe d'a fi satisfăcătoare, presintă totuși o îmbunătățire remarcabilă, față de anul trecut.

Dér este necesar să se introducă număróse alte îmbunătățiri, căci starea actuală este o continuă amenințare pentru pacea Europei.

Lansdowne a declarat apoi, că Anglia nu vré să întreprindă singură o operă de reforme, dér — decă proiectul de reforme care se încercă acuma, nu dă rezultatele ce se așteptă, Anglia și-ar lua libertatea d'a stabili un proiect de reforme mai întins. Continuându-și discursul, marchizul a mai spus, că situația în Macedonia nu se va pute îndrepta, decă după revisuirea fundamentală a situației sale financiare.

Réspunzând unei întrebări a lordului Lytton, decă este esact, că guvernul ar fi făcut, în Ianuarie trecut, opoziție aplicării proiectului de reforme de la Mürtzsteg, marchizul de Lansdowne a spus, că autorul acestei aserțiunii a trebuit séu să asculte la ușe, séu să fie în relațiuni cu cine-va, care a aușit convorbirea pe care a avut-o cu ambasadorul frances la Londra.

Ministrul afacerilor străine declară, că nu vré să vorbescă în mod public de această cestiune, dér, că nu se opune de loc ca să se discute vederile Angliei în privința Macedoniei. Anglia nu va găsi bun decăt programul care va asigura un sistem financiar normal în Macedonia. Finanțele Macedoniei trebuie să fie supuse unui control internațional și trebuie o garanție, că veniturile Macedoniei nu vor fi întrebuințate în scopuri străine acestei provincii.

Noi credem, a șis marchisul terminând, că armonia domnesce între Puteri în favórea reformelor ulterioare pentru Macedonia, și de aceea dorim să fim în măsură d'a coopera cu dênsele. Ar fi regretabil, ca o comunicare confidențială să devie publică, dér ar fi și mai regretabil încă, decă am face să se nască credința, că vrem să creăm dificultăți printr'un contra-proiect, în loc d'a se ocupa de celelalte puteri în sforțările lor, și acesta cu atât mai mult, că Anglia n'a putut observa în atitudinea Austro-Ungariei și a Rusiei nici o încercare d'a profita de situațiunea din Macedonia în propriul lor interes.

Felhivás árlejtésre!

Belügyminiszter Ur ó Nagyméltóság, a Brassóban állomásozó m. kir. csendőrség elszállásolására szolgáló kincstári laktanyának még a folyó évben való felépítését határozván el, felhivatnak az érdeklődők és az erre vállalkozók, hogy az építkezési munkálatokat magában foglaló árlejtési hirdetményt, mely a brassói iparkamaránál, megye házában, rendőrkapitányi hivatalnál, az állami és városi építészeti hivatalnál, csendőr laktanyánál és egyéb nyilvános helyeken közszemlére kitétetett, olvassák el és esetleges ajánlataikat a hirdetményben körülírt feltételek mellett ezen parancsnoksághoz 1905. évi április hó 19-n délelőtt 10 óráig nyujtsák be.

Építkezési költség 285312 koronával van előirányozva.

Építkezési terv, költségvetési előirányzat, vállalati feltételek és egyéb felvilágosítások az alólírott parancsnokság számviszóságánál Gácsmajor-utoza 12—14. szám alatt minden nap délelőtt 8 órától délután 2 óráig kapható illetőleg nyerhetők.

Brassó, 1905. évi márczius hó 25-én.

A m. kir. VII. számú csendőrkörületi parancsnokság:

3—3.1697. Petrás Kammerer őrnagy.

U calfa de prăvălie

are condiție durabilă la Domnul Breazu Nicolae comerciant în Szászcsör, per Szász-Szebes.

Doritorii de a ocupa acest post se mérgă în persoană se viziteze pe numitul Domn, aducând și atestare de serviciu. 2—10.1695.

Se caută un tânăr tipograf.

Pentru institutul tipografic „Victoria” se caută un tânăr tipograf care este om solid, lucrător bun și pe deplin versat în arta tipografiei. Cunoștință perfectă a limbii române, după toate regulile ortografice, este prima condiție.

Locul este a-se ocupa cel mult până la 10 Aprilie st. n. a. c.

Cei-ce doresc a reflecta la acest post au a se adresa la subscrisul.

Șimleu, la 28 Martie 1905.

Ioan P. Lazar, proprietarul „Victoriei”.

2—3.1704.

Cel mai bun cosmetic! Pentru DAME indispensabil!

Frumsețea femeieșă

se poate obține, de-sevăși și ținea folosind

Escolenta și sigură, care nu conține nici argint viu, nici plumb; cu totul inofensivă. Se capătă în farmaciai. droguerii și parfumerii.

CREMA-MARGIT
de lui FÖLDES.

Acastă vestită pomadă face să dispară pistriile, pete de ficat, sgrăbunțe și alte necurățenii ale pielii, numai puțin sbărcituri și puncte de vėrsat. Inviorază teintu în alb, fin și firesc. Prețul: borcan mare 2 cor., mic 1 cor. Pudră Margit (în 3 color) 1 e-20 b. Săpun Margit 70 b. Pasta de dinți Margit 1 cor. Apă de obraz Margit 1 cor. Se trimite cu rambursă, seu trimițându-se prețul de producent.

Efect minunat. Iute și sigur.

Apărată prin lege.

A se feri de imitații.

KELEMEN von FÖLDES, farmacist în Arad.

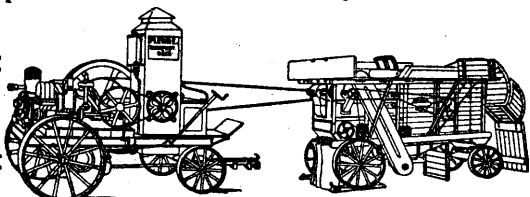
Depozite în Brașov la farmaciile: Juh. Hornung, Emil Jekelius, Fr. Kelemen, Victor Klein, Rud. Kugler, Eugen Neustädter, Heinrich Obert, Victor Roth, Friedrich Stenner.

B. DENES, BUDAPEST VI, Váci-körút 61.

Representanța generală și deposit.

A. c. și r. priv. Fabrica de Mașini și Motore,

Brauner & Klasek

Succesor Ing. E. PLEWA.

Recomandă MOTORE stabile cu Vapor, Benzin, Gaz, dela 2—100 HP. Locomobile-Benzin dela 2—20 HP. Instalații cu gaz sugativ în totă mărimea. Spese de exploatare 2—3 bani pentru HP. și oră. Prețuri ieftine. Condiții de plată convenabile. Pețuri curente gratis. Se caută reprezentanți solidi pentru provincie.

Cruce seu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Vindecă și inviorază

Nu e mijloc secret. pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa.

se da împrejurării. că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, impedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche, bătaie de inimă, sgărcituri de inimă, asmă, auțul greu, sgărcituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bole, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”, de bre-ce, „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost ofici-s oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei male electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Pretul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție forte slabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țeră i streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A. / E. colțul strada Kálmán.

Nr. 25—1905.

Publicare de licitațiune.

Eforia școlilor centrale române gr. or. din Brașov dă în arëndă grădinile rămase după fericitul binefacător al școlilor Andrei Buntoiu și adecă: grădina de pe Podu lui Grid și grădina de lângă casa din Strada Prundului nr. 39 și spre acest scop publică licitațiune verba-

lă pe ziua de Duminecă 3(16) Aprilie a. c. la 11 ore a. m. în cancelaria Eforiei școlare.

Condițiunile de licitare se pot vedé și până atunci în cancelaria Eforiei în fie-care zi dela 3—4 ó. pm.

Brașov, în 16 Martie v. 1905.

Eforia școlilor centr. rom. ort. rės. Brașov.

Dr. V. Saftu. președinte.

Ioan Pricu, secretar.

Pentru morburii de stomac!

Celor ce prin recelă, înbuibare, mâncări greu de mistuit, ferbințeli, prea reci, seu viață neregulată și-au tras un morb de stomac și anume:

Catar de stomac, cărcei, dureri, mistuire rea, se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani ca efect bun

Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Huberth Ullrich

Vinul de burueni este preparat din burueni excelente și vindecătoare cu vin bun, întăresce stomacul și organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sănătos.

Folosirea vinului de burueni delătură morburile de stomac deja la început. De aceea s'a se folosescă de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap, răgăială, grătă, slăbiciune, vomare, dispare adese-ori după folosirea a câteva sticle de vin de burueni.

Constipația și urmările ca: neastimpăr, colică, bătaie de inimă, insomniă, congestiune la ficat, splină, hemoroide, se delătură întretăițând vinul de burueni. Asemenea curță din stomac materii s'ricăcióse prin eșirea ușoră la scaun.

Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea

provin adeseori din mistuire rea și din dispoziție lólnăvicióșă a ficatului. Persóne cari pătinesc de lipsa de apetit, nervositate, durere de cap, insomnie, tângesc cu încetul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață, Vinul de burueni excită apetitul, ajută mistuirea și hrănesce, mișcă prefacerea substanțelor, alină nervii excitați și produce vioiciune de viață. Multime de scrisori de mulțumire confirmă acestea.

Vin de burueni se capătă în sticle a 3 cor. și 4 cor.

în farmaciile diu: Brașov, Săcele, Cristian, Rășnov, Codlea, Țințari, Helchiu, Bod, Feldióra, Ilyefalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Papolcz, Zăgon, Kovászna, Beresnyó, Seps-Szt.-György, Bölön, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Baczon Zsombor, Darocz, Homorod, Kőhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Bánykut, Boldogváros, Boholez, Szásztlykos, Bethlen, Sárkány, Almásmező, Zernest, Törösvár, Vajdarese, Voila, N.-Sink, Aind, Panticu. Kézdivasárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszeben și în toate farmaciile din orașele mici și mari din Ardeal și din țările străine. — Farmaciile din Brașov: a d-lor Heinrich G. Obert, Victor Roth, Eugen Neustädter la „Ingerul păzitor”, Ferdinand Jekelius la „Speranța”. — Trimite 3 seu mai multe sticle cu prețurile originale în ori și ce localitate din Austro Ungaria.

Să se ferescă de imitație.

Cereți anume Vin de burueni a lui Hubert Ullrich.

Vinul de burueni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 4500, spirt de vin 1000, Glicerina 1000, Vin roșu 2400, sirop de fragi 1500, sirop de cireșe 3200, fincen, anason, rădăcina helen, rădăcini americane, rădăcini de inzian, rădăcini calmusa a. 100. Aceste părți constitutive s'e se amestece.

Fiorini 22.80

costă următorul truso pentru bărbați,

după fasonul

și

Moda

cea din urmă:

în magazinul **SCHUL**

1 pardesiu englezesc,

1 costum fin complet,

1 pantalon separat de

camgarn,

1 Gilet modern eleg.

4 Tóte aceste 4 piese

costă numai

fiorini 22.80.

HEINRICH SCHUL

BRAȘOV
Têrgul Inului 28.

Cel mai mare magazin de haine gata pentru bărbați și confecțiune de Dame.

Filiale: BRAȘOV, Str. Porții nr. 1 și în Têrgul-Mureșului.

La comanda făcută prin poștă, în loc de măsură ajunge lățimea peptului.

Ne convenind lucruri deja cumpărate, banii se inapoiază.

Omule, astfel habar nu vei avé! în cursă imposibil a cadé!

Firma, adresa, bine s'o privești, haine ieftine și bune numai la **H. SCHUL** găsești!